

Minduploading: varför teknologi inte kan fånga det eviga

TL;DR:

- Mind uploading är teoretiskt men står inför stora vetenskapliga och filosofiska hinder.
- Subjektiv upplevelse och medvetande kan inte fullt simuleras av teknologi, även om hjärnans processer kan kopieras.
- Själens natur, enligt flera andliga traditioner, är något som vetenskapen aldrig kan replikera.

Människans strävan att övervinna döden har länge varit en del av vår kultur och filosofi, men i vår tid har teknologiska framsteg, såsom "mind uploading", gett denna gamla dröm en ny form. *Mind uploading* är idén att en persons medvetande kan kopieras och laddas upp till en digital plattform, vilket i teorin skulle göra oss "odödliga". **Men kan verkligen en sådan teknisk bedrift någonsin efterlikna eller överträffa den mänskliga själens odödlighet?**

Vetenskapligt sett är *mind uploading* fortfarande ett teoretiskt koncept. Forskare har uppskattat att det skulle krävas ofantlig datorkraft för att simulera hjärnan. Enligt vissa uppskattningar kan den nödvändiga tekniken bli tillgänglig inom de närmaste decennierna om den exponentiella utvecklingen inom datorkapacitet fortsätter enligt *Moore's lag* (Wikipedia, 2022). Detta innebär att medvetandeöverföring skulle

Minduploading: varför teknologi inte kan fånga det eviga

kräva beräkningskraft motsvarande flera triljoner operationer per sekund för att simulera alla de neurala processerna i en mänsklig hjärna.

Men denna typ av simulering står inför den "hårda frågan" om medvetandet, som beskrivs av filosofer och neurologer. Enligt forskaren Masataka Watanabe är medvetandet inte bara en produkt av hjärnans neurala aktivitet, utan innefattar något mer: *subjektiv upplevelse* – hur vi upplever världen "inifrån". Watanabe påpekar att även om vi kan observera och till och med manipulera hjärnans neurala processer, så kan vi fortfarande inte förklara hur dessa processer ger upphov till det som vi upplever som medvetandet. Detta kallas *explanationsgapet* eller "det svåra problemet" (ResearchPod, 2022).

Det är här den vetenskapliga ambitionen om mind uploading stöter på en gräns. Även om vi en dag skulle kunna skapa en perfekt digital kopia av en persons hjärna och minnen, kan vi aldrig vara säkra på att denna kopia skulle ha en äkta medveten upplevelse. Det för oss till den centrala frågan om personlig identitet. En digital kopia av ens medvetande skulle kunna ha samma minnen och samma personlighetsdrag, men skulle det verkligen vara samma person? Eller bara en exakt kopia?

Inom islam är denna fråga mer än filosofisk. Själen (*rūh*), enligt islamisk lära, är *gudomlig* och tillhör endast Gud. I Koranen (17:85) står det:

"De frågar dig om själen. Säg: 'Själen är en del av min Herres angelägenheter, och ni har endast fått en begränsad kunskap om den.'"

Denna vers understryker att människan aldrig kommer att förstå själens sanna natur. Vetenskapen kan försöka kopiera hjärnans processer, men själen är något andligt, bortom det fysiska och tekniska. Att försöka ladda upp medvetandet skulle därför enbart resultera i en imitation, inte i en överföring av själens essens.

Men varför är detta viktigt? Det är inte bara en fråga om tekniska eller filosofiska begränsningar, utan också en varning om vad vi förlorar när vi försöker överlåta våra liv till teknologin. Harry Martinsons dystopiska verk *Aniara* varnar för en framtid där människan förlitar sig på teknologi för att fly undan sin egen mänsklighet, bara för att upptäcka att teknologin inte kan ersätta själslig mening. Martinsons karaktärer förlorar kontakten med både jorden och sitt inre väsen, och driver i rymdens oändlighet i en

Minduploading: varför teknologi inte kan fånga det eviga

existentiell tomhet. *Aniara* blir en metafor för vår tid, där teknologins framsteg erbjuder fantastiska möjligheter men också hotar att urholka vår känsla av mänsklig och själslig identitet.

På samma sätt påminner islam oss om att teknologin aldrig kan ersätta det andliga. Den moderna världen, med alla sina tekniska framsteg, har sina fördelar, men om vi förlitar oss på dessa för att lösa de djupaste frågorna om liv och död, kan vi förlora vår kontakt med det eviga och det heliga. August Strindberg var kritisk till denna tro på vetenskapens och teknikens allmakt. I *En blå bok* uttryckte han sitt tvivel på samtidens överdrivna förtroende för vetenskapen, och varnade för att vi glömmet de större, andliga frågorna när vi fokuserar alltför mycket på det materiella.

Så, vad kan vi lära oss av detta? Medan vetenskapen och teknologin ger oss fantastiska verktyg för att förstå och förändra världen, kan de aldrig ersätta den andliga dimensionen av vår existens. Själen, som islam lär oss, är evig och tillhör Gud. Teknologi kan förändra hur vi lever, men den kan aldrig förändra vårt öde bortom denna värld.

För att sammanfatta: Mind uploading och liknande teknologiska visioner kan verka lockande, men de möter flera teoretiska och praktiska utmaningar, både vetenskapligt och filosofiskt. Samtidigt påminner islam oss om att *själens verkliga natur* är något bortom vår förståelse och kontroll. Därför måste vi vara försiktiga med att förlita oss alltför mycket på teknologin för att lösa de mest fundamentala frågorna om liv, död och odödlighet.